

væsenet under Statsdrift og administreret disse Omraader paa en saadan Maade, at man har haft et betydeligt Overskud, men man har overladt Dampskibsarten, Jærnbane- og Varetrafikken til privat Entreprise og har opnaaet aldeles glimrende Resultater derved. Jeg har med Forbavselse hørt her i Salen, i Særdeleshed fra enkelte Sider, rosende Udtalelser om Statstrafik og hørt den anbefale i varme Ord, men jeg nærer i den Henseende stærk Tvivl. Jeg har Erfaringer fra England at støtte mig til, og skønt jeg villig indrømmer, at de ikke kunne overføres uden videre paa danske Forhold, have de dog stor Betydning. I London er der et stort Selskab, „The London & North Western Co.“, som beskæftiger 60,000 Employers. Det er et rent privat Selskab, i hvilket unge Mennesker indtræde fra de ere fjorten Aar gamle og derefter gennemgaa alle Grader af Udvikling. De have Chancer til at opnaa de højeste Poster, og der bliver ikke som her engageret udenforstaaende. Man gør ikke der som her, at man stiller Officerer eller andre ind i de bedre Stillinger. I Nærheden af Manchester er der et af Selskabets Bærksteder Crews, hvor der er 6000 Jærnbaneanarbejdere beskæftiget. Af disse 6000 Arbejdere ere 600 Ingeniører og Pio-nerer, der staa til Tjeneste for det engelske Militærvæsen. Der blev en Gang givet Ordre til, at man skulde lave et Lokomotiv efter specielle Maal. Ordren var uden Varsel givet fra Krigsministeriet til dette private Bærksted. Man gjorde da det Kunststykke i 25½ Arbejdstime at gøre dette Lokomotiv fuldstændig færdig. Det stod efter dette Tidstrums Forløb med Dampf paa Skinnerne. Jeg mener, at man her har et Bevis paa, at private Selskaber kunne udrette overordentlig meget, naar de blot ledes paa fornuftig Maade. Jeg ved, som jeg allerede har omtalt, at man har store Fortrin i England, men man har ogsaa store Ulemper, som en Del af de ærede Medlemmer her i Salen vistnok er kendt med. Man har jo nemlig der hyppige stærke Taager, som ved den enorme Trafik volde store Ulemper, noget, som vort Jærnbanevæsen ikke kender synderligt til. Naar man rejser i England, faar man sit Rejsesøj leveret ind i Toget, uden at det behøver at indskrives, og overhovedet er der der mange Vettelser. Man bliver ikke der inkommoderet undervejs af Billethorer, som skulle klippe Billeterne o. s. v., men man glider let og behagelig hen ad Skinnerne, faar ikke Opaftning som rejsende i Tyskland, hvor man paa visse Router rykkes forfærdelig. Der er blevet omtalt, at vi her i Danmark skulle affaffe

den ene Klasse af Vogne paa Jærnbanerne; det har man gjort i England paa flere Vinter, hvorimod man i Tyskland har indført en 4de Klasse. De fleste have vistnok set disse Vogne med Paastriften: „6 Heste eller 40 Mennesker“. Naar jeg nu sammenligner disse Fortrin, som de private Selskaber i England have fremstaaet, med Forholdene her i Danmark, kan jeg ikke nægte, at jeg er bleven overordentlig forbavset ved at høre, at man vil udvide Statsdriften her. Naar vi se hen til vore Jærnbaner, finde vi, at Konduktørerne om Vinteren i den bidende Kulde gaa uden paa Bognene og stikke den halve Krop ind ad Vinduet i opbedede Koupeer, og ere de færdige det ene Sted, fortsætte de Vandringen hen til det andet Sted, og man har derfor ikke saa faa Eksempler paa, at disse Mennesker have faaet Suller paa Huden ved at sætte Hænderne paa de kolde Metalstænger. Vi ere langt tilbage i saa Henseende. Vi se ogsaa, at Konduktørerne sidde i aabne Rum ved Bremserne og saaledes udelægge deres Helbred i Stedet for, at man godt kunde have lukkede Rum til disse Folk. Jeg mener derfor, der ikke er Anledning til at rose Statstrafikken saa meget. Jeg vil endnu nævne, at sidste Gang jeg var i Udlandet og kom tilbage derfra, kom et Par Matroser fra Dampfærgerne til mig paa Korsør Banegaard og bad om at tale med mig. De forklarede mig, at de ikke sjældent maatte arbejde et helt Døgn igennem, og at de kun fik en eller halvanden Times Søvn ad Gangen. Jeg sagde da til dem: Hvorfor klage De ikke? „Det er saa vanstelig at klage“, sagde de, „naar man er i Statens Tjeneste, thi saa er man udsat for at faa sin Afsted“. Dette Moment vil jeg tillade mig at nævne. Alle Begne, hvor der er Tale om Statsdrift, lukker man til en vis Grad Munden paa de Folk, der ere ansatte i Tjenesten. De ere underkastede en saadan Disciplin, at de ikke vove at tale frit, saaledes som de vilde gøre, naar de tjente hos private Selskaber. Naar jeg her altsaa udtaler mig imod Statsdrift, er det ikke af Principrytteri, men saa er det udelukkende, fordi jeg efter de Erfaringer, jeg har indhentet, er kommen til det Resultat, at i de fleste Tilfælde opnaar man langt mere ad privat Vej end ved Statsdriften. Naar Socialdemokraterne her i Salen udtale Duffet om Statsdrift, tror jeg, det er begrundet i et Fejlsyn. Jeg kan godt forstaa, at de ønske en ideal Samfundsordning og ønske, at der skal være en Samfundsstyrelse, der leder Samfundets Anliggender paa en fælles Maade i alles Interesser, men jeg kan ikke